

GEOGRAPHY**Paper II****भूगोल****प्रश्नपत्रिका II****Time Allowed : 75 Minutes]****[Maximum Marks : 100****Note :** This paper contains Fifty (50) multiple choice questions, each question carrying Two (2) marks. Attempt *All* questions.**सूचना :** या प्रश्नपत्रिकेत एकूण पन्नास (50) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1. Which of the following scholar proposed the theory of isostasy ?

- (A) Powell
(B) Gilbert
(C) Hutton
(D) Dutton

2. Oceanic crusts are not older than.....years.

- (A) 200 million
(B) 2 billion
(C) 700 million
(D) 3.5 billion

1. पुढीलपैकी कोणत्या शास्त्रज्ञाने 'समस्थायीत्वाची संकल्पना मांडली ?

- (A) पॉवेल
(B) गिलबर्ट
(C) हटन
(D) डटन

2. सागरी कवच.....वर्षांपेक्षा जुने नाही.

- (A) 20 कोटी
(B) 200 कोटी
(C) 70 कोटी
(D) 350 कोटी

3. The type of exogenetic processes that dominate in a given region depends on ..... (A) rock type in the region (B) relief condition in the region (C) climatic conditions in the region (D) Natural vegetation in the region	3. एखाद्या प्रदेशात कोणत्या बर्हिजनिक प्रक्रियांचा प्रादुर्भाव असेल हे प्रामुख्याने.....वर अवलंबून असेल. (A) प्रदेशातील खडक प्रकार (B) प्रदेशातील उंचसखलपणा (C) प्रदेशातील हवामान स्थिती (D) प्रदेशातील नैसर्गिक वनस्पती
4. The fold mountain systems are generally parallel to..... (A) subduction zones (B) spreading sites (C) transform plate boundaries (D) Island arcs	4. वलीपर्वत प्रणाली सामान्यतः.....ला समांतर असतात. (A) नमवणीय क्षेत्र (B) विखरण विभाग (C) संक्रमी भ्रंश सीमा (D) द्वीप चाप
5. Which of the following is <i>not</i> a climatically controlled agent of erosion ? (A) Running water (B) Wind (C) Groundwater (D) Glacier	5. खालीलपैकी कोणता अपक्षरण कारक हवामान नियंत्रित नाही ? (A) वाहते पाणी (B) वारा (C) भूजल (D) हिमनदी

6. The region under pseudo-monsoon effect is : (A) China (B) India (C) Guinea coast (D) Australia	6. आभासी मोसमी प्रभाव असणारा प्रदेश..... हा आहे : (A) चीन (B) भारत (C) गिनी कोस्ट (D) ऑस्ट्रेलिया
7. The ground based instrument that is used for ozone measurement is : (A) Dobson spectrophotometer (B) Ozone sondes (C) TOMS (D) Campbell-Stokes sunshine recorder	7. जमिनीवरून ओझोनचे मोजमाप करण्यासाठी वापरात येणारे उपकरण : (A) डॉबसन स्पेक्ट्रोफोटोमीटर (B) ओझोन सॉन्डस (C) TOMS (टी. ओ. एम. एस.) (D) कॅम्पबेल-स्टोक्स सनसाईन रेकॉर्डर
8. Terrestrial radiation is : (A) Ultraviolet (B) Infrared (C) Visible (D) Microwave	8. पृथ्वीवरून होणारे सौर उत्सर्जन म्हणजे..... (A) अतीनील लहरी (B) अवरक्त लहरी (C) दृश्य लहरी (D) सुक्ष्म लहरी

9. In general circulation of the atmosphere.....is an induced cell.
- (A) Ferrel cell
(B) Polar front cell
(C) Hadley cell
(D) Rossby cell
10. In the past, Greeks thought they are in the climatic zone of :
- (A) Temperate
(B) Frigid
(C) Torrid
(D) Sub-frigid
11. Salinity is weight of salt in grams per.....grams of water.
- (A) 10
(B) 100
(C) 1,000
(D) 10,000
9. वातावरणाच्या सामान्य अभिसरणामध्ये.....
.....प्रवर्तित सेल आहे.
- (A) फेरल सेल
(B) ध्रुवीय फली सेल
(C) हॅडले सेल
(D) रॉस्बी सेल
10. प्राचीन काळच्या ग्रीकांच्या विचारसरणीनुसार ते
.....हवामान प्रदेशात रहात होते.
- (A) टेम्परेट
(B) फ्रीझीड
(C) टॉरीड
(D) सब-फ्रीझीड
11. क्षारता म्हणजे.....ग्रॅम पाण्यामधील
क्षारांचे ग्रॅम मधील वजन होय।
- (A) 10
(B) 100
(C) 1,000
(D) 10,000

12. The only sea without shores on the earth is :
- (A) Chukchi sea
(B) Barrent sea
(C) Sargossa sea
(D) Scotia sea
13. Corals on the west coast of India are found along.....coast.
- (A) Gujarat
(B) Maharashtra
(C) Goa
(D) Kerala
14. Which one of the following pairs, is *not correctly* matched ?
- (A) Latosol—Evergreen
(B) Chernozem—Savannas
(C) Sierozem—Deserts
(D) Podzol—Conifer
12. पृथ्वीवरील किनारा नसलेला एकमेव समुद्र आहे :
- (A) चुक्ची समुद्र
(B) बर्रेन्ट्स समुद्र
(C) सारगोसा समुद्र
(D) स्कॉटीया समुद्र
13. भारताच्या पश्चिम किनाऱ्यालगत प्रवाळांची निर्मिती.....किनऱ्यालगत आढळते :
- (A) गुजरात
(B) महाराष्ट्र
(C) गोवा
(D) केरळ
14. खालीलपैकी विसंगत जोडी निवडा :
- (A) लॅटोसोल - सदाहरीत
(B) चेर्नोझम - सॅव्हाना
(C) सिएरोझेम - डेझर्ट
(D) पॉडझोल - कोनिफर

15. Oceans transfer.....energy. (A) 60% (B) 40% (C) 90% (D) 50% 16. Hartshorne's book on "Nature of Geography" basically deals with : (A) Methodological aspects (B) Applied aspects of Regional Geography (C) Conceptual aspects of Regional Geography (D) Systematic Geography 17. ....is credited for dividing geography into "general" and "special". (A) Ritter (B) Humboldt (C) Varenus (D) Huntington	15. महासागर.....उर्जेचे संक्रमण करतात. (A) 60% (B) 40% (C) 90% (D) 50% 16. हार्टशोर्नने लिहिलेले "नेचर ऑफ जिओग्राफी" पुस्तक मूळतः.....शी संबंधित आहे. (A) पद्धतीकीय पैलू (B) प्रादेशिक भूगोलाची उपयोजित अंगे (C) प्रादेशिक भूगोलाची संकल्पनात्मक अंगे (D) पद्धती भूगोल 17. ....यांनी भूगोल विषयाचे "सामान्य" आणि "विशेष" असे विभाजन केले. (A) रिटर (B) हंबोल्ट (C) वेरेनियस (D) हंटिंग्टन

18. ....led to the development of Modern Geography.
- (A) Colonialism
- (B) Rising power of European countries
- (C) Use of mapping techniques
- (D) Explorations of new lands
19. Fred Schaeffer developed the concept of :
- (A) Positivism
- (B) Determinism
- (C) Spatial organisation
- (D) Possibilism
20. The foundations of historical geography were laid by :
- (A) Ibn-Khaldun
- (B) Huntington
- (C) Ratzel
- (D) Ibn-Batuta
18. ....मुळे आधुनिक भूगोलाचा विकास झाला.
- (A) वसाहतवाद
- (B) यूरोपातल्या देशांची वाढती शक्ती
- (C) नकाशाशास्त्राचा वापर
- (D) नवीन प्रदेशांचा शोध
19. ....ही संकल्पना फ्रेड शेफरनी विकसित केली.
- (A) प्रत्यक्ष ज्ञानवाद
- (B) नियतीवाद
- (C) अभिक्षेत्रीय संघटन
- (D) शक्यतावाद
20. ऐतिहासिक भूगोलाचा पाया.....ने घातला.
- (A) इब्न खालदून
- (B) हंटिंग्टन
- (C) रॅट्झेल
- (D) इब्न बतूता

21. K-7 principle in Christaller's Theory refers to : (A) Transport (B) Marketing (C) Administrative (D) Industrial	21. क्रिस्टलरच्या सिद्धांतातील K-7 तत्व..... च्या संदर्भात आहे : (A) वाहतूक (B) पणन (C) प्रशासकीय (D) औद्योगिक
22. Structural morphology of a settlement refers to : (A) Layout of buildings and transport network (B) Functional areas (C) Social areas (D) Shape of the settlement	22. वस्तीचा रचनात्मक आराखडा म्हणजे..... (A) इमारतीचा व वाहतुकीचा आकृतिबंध (B) कार्य विभाग (C) सामाजिक विभाग (D) वस्तीचा आकार
23. Transition zone in concentric model refers to : (A) Commercial and Residential areas (B) Residential and Recreational areas (C) Industrial and Commercial areas (D) Slum and other blight areas	23. समकेंद्रीय प्रतिमानातील संक्रमण विभाग म्हणजे : (A) व्यापार आणि निवासी क्षेत्र (B) निवासी व करमणूक क्षेत्र (C) औद्योगिक व व्यापारी क्षेत्र (D) झोपडपट्टी व इतर भंगलेले क्षेत्र

24. ....shows the highest primary index. (A) Mumbai (B) Kolkata (C) Bengaluru (D) Ahmedabad	24. ....चा प्राथमिकता निर्देशांक सर्वात जास्त आहे. (A) मुंबई (B) कोलकाता (C) बेंगलुरु (D) अहमदाबाद
25. A small residential ethnic group in an urban area is called : (A) Slum (B) Ghetto (C) Squatter (D) Basti	25. नागरी वस्तीतील छोट्या निवासी गटास .....म्हणतात. (A) झोपडपट्टी (B) घेट्टो (C) बिना हक्क बस्ती (D) बस्ती
26. Who among the following is engaged in tertiary activity ? (A) Farmer (B) Miner (C) Construction worker (D) Retail trader	26. खालीलपैकी कोण तृतीय व्यवसायात अडकलेला असतो : (A) शेतकरी (B) खाण कामगार (C) बांधकाम मजूर (D) किरकोळ व्यापारी

27. ....is non-conventional and non-renewable source of energy.

- (A) Coal
- (B) Petroleum
- (C) Wind
- (D) Atomic minerals

28. Pick out the odd industry.

- (A) Sugar
- (B) Iron and Steel
- (C) Cement
- (D) Automobile

29. Prairies are characterized by :

- (A) Intensive farming
- (B) Extensive farming
- (C) Mixed farming
- (D) Subsistence farming

27. ....हा अपारंपारीक व अ-पुनर्नवी उर्जा स्रोत आहे.

- (A) कोळसा
- (B) खनिज तेल
- (C) वारा
- (D) अणू खनिजे

28. पुढीलपैकी विजोड उद्योग कोणता ?

- (A) साखर
- (B) लोह व पोलाद
- (C) सिमेंट
- (D) स्वयंचलीत वाहन

29. प्रेअरी चा.....हा गुणधर्म आहे.

- (A) सखोल शेती
- (B) विस्तारीत शेती
- (C) मिश्र शेती
- (D) उदरनिर्वाहक शेती

30. ....is an example of sunset industry.
- (A) Jute
(B) Cotton
(C) Leather
(D) Automobile
31. With his concept of "Rimland" Spykman tried to :
- (A) Explain the importance of sea power
(B) Justify colonialism
(C) Caution USA against the danger of world domination by Germany
(D) Unite USA and England against Russia
32. 48th parallel of latitude forms the boundary between :
- (A) North Korea and South Korea
(B) USA and Canada
(C) USA and Mexico
(D) India and China
30. ....हे मावळत्या उद्योगाचे उदाहरण आहे.
- (A) ज्यूट उद्योग
(B) कापूस उद्योग
(C) चर्म उद्योग
(D) स्वयंचलीत वाहन
31. स्पाईकमन ने "कडाभूमी" च्या संकल्पने द्वारे खालीलपैकी कोणता प्रयत्न केला.
- (A) समुद्र शक्तीचे महत्व स्पष्ट केले
(B) वसाहतीवादाचे समर्थन केले
(C) जर्मनीच्या जगावर प्रभुत्व मिळवण्याच्या धोक्या बद्दल अमेरिकेला जागरूक करणे
(D) अमेरिका आणि इंग्लँडला रशिया विरोधात एकत्र आणणे
32. 48° अक्षांश रेषा कोणत्या देशांमधली सीमा रेषा आहे ?
- (A) उत्तर आणि दक्षिण कोरिया
(B) यू.एस.ए. आणि कॅनडा
(C) यू.एस.ए. आणि मेक्सिको
(D) भारत आणि चीन

33. What is the skin colour of the Mongoloid race ?
- (A) White
(B) Yellow
(C) Black
(D) Red
34. Every culture region has a centre which is termed :
- (A) Hearth
(B) Domain
(C) Core
(D) Sphere of influence
35. Cultural regionalism in India is best defined by :
- (A) Religion
(B) Language
(C) Caste
(D) Dialect
33. मंगोलॉइड वंशाचा त्वचावर्ण कोणता ?
- (A) पांढरा
(B) पिवळा
(C) काळा
(D) तांबडा
34. प्रत्येक सांस्कृतिक प्रदेशाचा एक मध्य भाग असतो ज्याला.....म्हणतात.
- (A) उगमस्थान
(B) क्षेत्र
(C) गाभा
(D) प्रभाव क्षेत्र
35. भारतामध्ये सांस्कृतिक प्रादेशिकतावादाची व्याख्या करणारा हा उत्तम घटक आहे :
- (A) धर्म
(B) भाषा
(C) जाती
(D) पोटभाषा

36. 'Region' differs from 'area' in :

- (A) Expanse
- (B) Content
- (C) Unification
- (D) Boundary

37. ....is the best region forming force.

- (A) Religion
- (B) Language
- (C) Common interest
- (D) Climate

38. The Second Industrial Policy resolution in Independent India was adopted in :

- (A) 1947
- (B) 1948
- (C) 1951
- (D) 1956

36. 'प्रदेश' हा 'क्षेत्र' च्या संदर्भात.....मध्ये भिन्न आहे.

- (A) विस्तार
- (B) आशय
- (C) एकजिनसीपणा
- (D) सीमा

37. ....हे प्रदेश निर्मितीचे बल आहे.

- (A) धर्म
- (B) भाषा
- (C) सार्वजनिक स्वास्थ्य
- (D) हवामान

38. स्वतंत्र भारताने "द्वितीय कारखानदारी धोरण ठराव".....मध्ये स्वीकारला.

- (A) 1947
- (B) 1948
- (C) 1951
- (D) 1956

39. Operation flood programme was aimed at :
- (A) Controlling floods
(B) Providing flood relief
(C) Increasing food production
(D) Increasing milk production
40. ....is the best indicator of development among the following :
- (A) Falling death rate
(B) Falling birth rate
(C) Falling infant mortality rate
(D) Falling child mortality rate
41. The highest temperature in Peninsular India is reached :
- (A) Before June 21
(B) On June 21
(C) After June 21
(D) On October 21
42. Red soil is mostly found in the states of :
- (A) Tamil Nadu and Andhra Pradesh
(B) Andhra Pradesh and Karnataka
(C) Tamil Nadu and Karnataka
(D) Madhya Pradesh and Andhra Pradesh
39. 'ऑपरेशन फ्लड प्रोग्रॅम' चा उद्देश .....हा होता.
- (A) पूरावर नियंत्रण
(B) पूर आपत्ती मदत
(C) अन्नधान्याचे उत्पादने वाढविणे
(D) दुग्ध उत्पादन वाढविणे
40. ....हा विकासाचा उत्कृष्ट निर्देशक आहे.
- (A) मृत्यूदरातील घटप्रमाण
(B) जन्मदरातील घटप्रमाण
(C) अर्भक मृत्यूदरातील घटप्रमाण
(D) बाल मृत्यूदरातील घटप्रमाण
41. भारतीय द्वीपकल्पात जास्तीत जास्त तापमान .....आढळते.
- (A) 21 जून पूर्वी
(B) 21 जून रोजी
(C) 21 जून नंतर
(D) 21 ऑक्टोबर रोजी
42. तांबडीमृदा ही मुख्यत्वे करून खालीलपैकी कोणत्या राज्यात आढळते ?
- (A) तामिळनाडु व आंध्र प्रदेश
(B) आंध्र प्रदेश व कर्नाटक
(C) तामिळनाडु व कर्नाटक
(D) मध्य प्रदेश व आंध्र प्रदेश

43. Which one of the following has the maximum biodiversity ?
- (A) Siwaliks
(B) Satpuras
(C) Aravallis
(D) Western Ghats
44. The world's largest river island is located in the course of :
- (A) Ganga
(B) Padma
(C) Brahmaputra
(D) Kaveri
45. ....has the highest density of population (2011).
- (A) Bihar
(B) Kerala
(C) Uttar Pradesh
(D) West Bengal
46. Which of the following diagram is drawn using polar co-ordinate system ?
- (A) Scatter diagram
(B) Flow diagram
(C) Bar/Line graph
(D) Wind rose
43. खालीलपैकी कोणत्या ठिकाणी सर्वाधिक जैविक वैविध्य आढळते ?
- (A) शिवालीक
(B) सातपुडा
(C) अरवली
(D) पश्चिम घाट
44. जगातील सर्वात मोठे नदी बेट.....या नदीच्या पात्रात आहे.
- (A) गंगा
(B) पद्मा
(C) ब्रह्मपुत्र
(D) कावेरी
45. ....राज्यामध्ये सर्वात जास्त लोकसंख्या घनता आहे (2011).
- (A) बिहार
(B) केरळ
(C) उत्तर प्रदेश
(D) पश्चिम बंगाल
46. पुढीलपैकी कोणती आकृति ध्रुवीय अक्षसंदर्भ प्रणाली वापरून काढली जाते ?
- (A) विकरणाकृति
(B) प्रवाह आकृति
(C) स्तंभ/रेषा आलेख
(D) वातदिशा आकृति

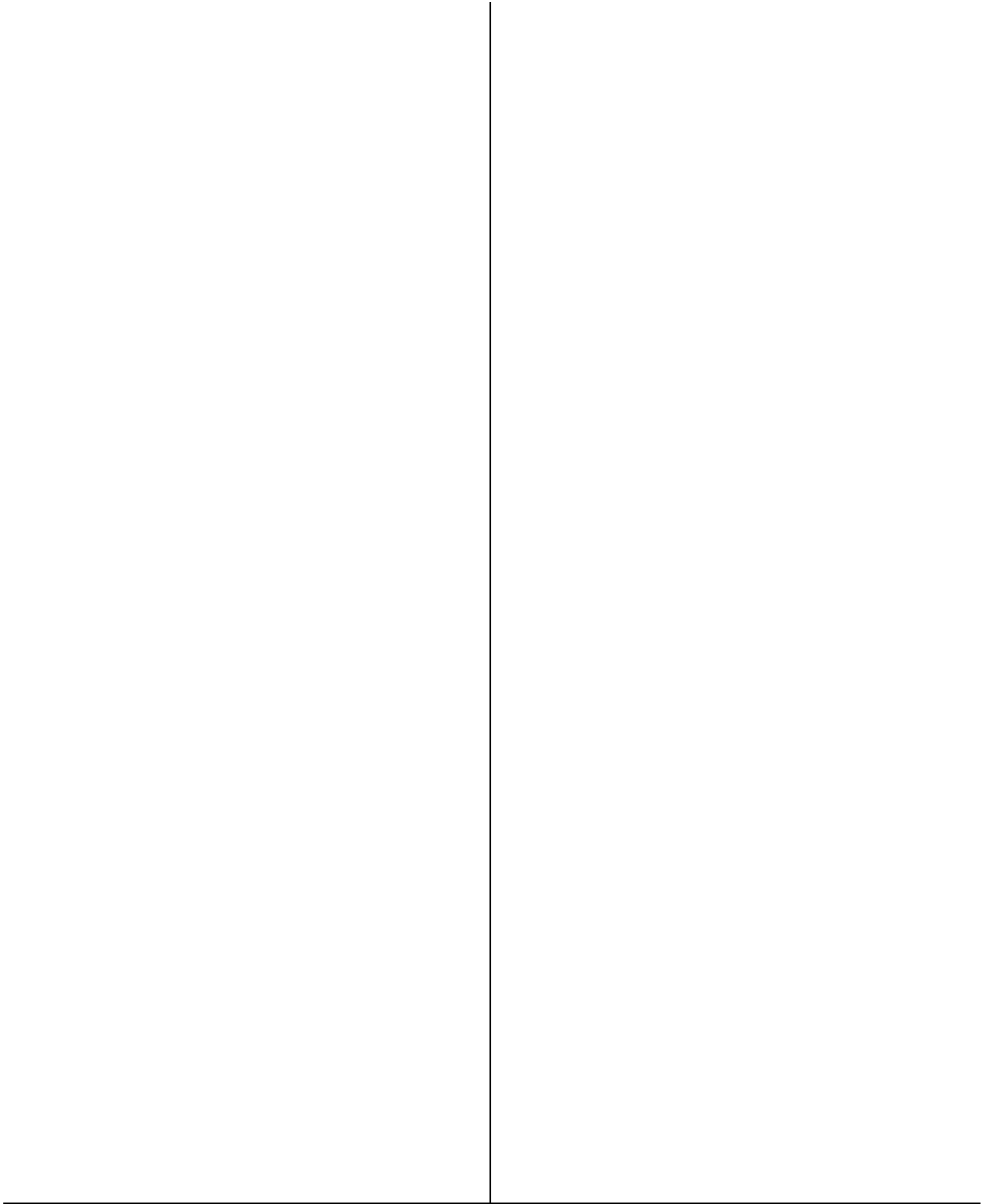
47. Value based boundaries are introduced in a region when one draws.....map.
- (A) Thematic
(B) Cadastral
(C) Choropleth
(D) Isopleth
48. Information about the religion of people from a region is considered to be at.....level of measurement.
- (A) Ratio
(B) Nominal
(C) Interval
(D) Ordinal
49. Lorenz curve is a technique used for :
- (A) Measuring the inequality in a given distribution
(B) Measuring the degree of association between two or more variables
(C) Prediction of dependent variable
(D) Testing of hypothesis
50. ....graph paper is used to test the normality of data series.
- (A) Arithmetic
(B) Semilog
(C) Probability
(D) Double log
47. नकाशा तयार करताना एखाद्या प्रदेशात मूल्याधिष्ठित सीमांचे आरेखन केले जाते :
- (A) उद्देशात्मक
(B) जमीन-योजणी
(C) क्षेत्रघनी
(D) समघनी
48. एखाद्या प्रदेशातील लोकांच्या धर्मासंबंधीची माहिती मापनाच्या.....पातळीवर असते.
- (A) गुणोत्तर
(B) नामदर्शक
(C) वर्गांतर
(D) क्रमसूचक
49. लॉरेन्झ आलेख.....वापरला जातो.
- (A) दिलेल्या वितरणातील असमानता मोजण्यासाठी
(B) दोन किंवा अधिक चलांतील सहसंबंधाचे प्रमाण दाखविण्यासाठी
(C) अवलंबित चलाचे भाकित करण्यासाठी
(D) गृहीत तत्वाची चाचणी करण्यासाठी
50. सांख्यिकीच्या प्रसामान्यत्वाची चाचणी करण्यासाठी.....आलेख वापरला जातो.
- (A) अंकगणितीय
(B) अर्धघातांक
(C) संभाव्यता
(D) घातांक

ROUGH WORK

ROUGH WORK

AUG-36211/II

ROUGH WORK

ROUGH WORK